

INSTITUȚIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ
INSTITUTUL ONCOLOGIC

ORDIN
mun. Chișinău

„06” decembrie 2022

Nr. 105

***Cu privire la aprobarea
Codului etic al auditorului intern
și Cartei de audit intern***

Întru realizarea prevederilor art. 18 alin. (2) și art. 29 lit. b) din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 557/2019 cu privire la aprobarea Codului etic al auditorului intern și a Cartei de audit intern, în temeiul pct. 49 subpct. 15) din Regulamentul de organizare și funcționare al Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul Oncologic, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr. 282 din 19.03.2020,

ORDON:

1. Se aprobă:
  - 1) Codul etic al auditorului intern din cadrul IMSP Institutul Oncologic, conform anexei nr. 1;
  - 2) Carta de audit intern (Regulamentul de funcționare al Secției audit intern din cadrul IMSP Institutul Oncologic), conform anexei nr. 2.
2. Șeful Secției audit intern, dna Natalia Bordianu, va organiza, coordona și supraveghea activitatea în conformitate cu prevederile Codului etic al auditorului intern și a Cartei de audit intern, aprobate prin prezentul ordin.
3. Se abrogă Ordinul IMSP Institutul Oncologic nr. 147 din 16.12.2019 „Cu privire la aprobarea Cartei de audit intern și Codului etic al auditorului intern”.
4. Prezentul ordin intră în vigoare din momentul emiterii.
5. Controlul executării prezentului ordin mi-l asum personal.

Director

Ruslan BALTAGA

CODUL ETIC
al auditorului intern
din cadrul IMSP Institutul Oncologic

Secțiunea I.
DISPOZIȚII GENERALE

1. Codul etic al auditorului intern (în continuare – Cod) reprezintă un ansamblu de principii și reguli de conduită ce se aplică persoanelor care efectuează auditul intern în cadrul IMSP Institutul Oncologic.
2. Scopul prezentului Cod constă în promovarea culturii etice și crearea cadrului etic necesar desfășurării activității de audit intern, astfel încât să se asigure îndeplinirea atribuțiilor de serviciu ale persoanelor care efectuează auditul intern în mod conștiincios, cu profesionalism, loialitate și corectitudine.
3. Codul are următoarele obiective:
  - 1) definirea principiilor fundamentale necesare pentru desfășurarea activității persoanelor care efectuează auditul intern în cadrul IMSP Institutul Oncologic;
  - 2) stabilirea normelor de conduită în desfășurarea activității persoanelor care efectuează auditul intern în cadrul IMSP Institutul Oncologic;
  - 3) asigurarea evitării conflictului de interese dintre persoanele care efectuează auditul intern și unitatea auditată din cadrul IMSP Institutul Oncologic.
4. Atingerea obiectivelor prezentului Cod implică îndeplinirea următoarelor cerințe de bază:
  - 1) *performanța* – desfășurarea activității de audit intern la cei mai înalți parametri profesionali, pentru îndeplinirea interesului public în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate;
  - 2) *profesionalismul* – deținerea unor capacități intelectuale și a experienței, dobândite prin perfecționare profesională continuă, precum și respectarea Codului etic al auditorului intern, comun tuturor angajaților Secției audit intern în cadrul instituției;
  - 3) *calitatea activității de audit intern* – asigurarea corespunderii activității de audit intern Standardelor naționale de audit intern, actelor normative și bunelor practici internaționale;
  - 4) *încrederea* – promovarea bunelor relații între persoanele care efectuează auditul intern, bazate pe corectitudine, susținere și cooperare profesională;
  - 5) *conduita* – comportament ireproșabil atât în realizarea atribuțiilor de serviciu, cât și pe plan personal;
  - 6) *credibilitatea* – autenticitatea și obiectivitatea datelor din informațiile, opiniile și rapoartele de audit intern furnizate.
5. Codul este structurat în două componente esențiale:
  - 1) principiile fundamentale pentru activitatea de audit intern în cadrul IMSP Institutul Oncologic;
  - 2) regulile de conduită, care impun normele de comportament pentru persoanele care efectuează auditul intern.
6. Persoanele care efectuează auditul intern în cadrul IMSP Institutul Oncologic sânt responsabile de propriul comportament în exercitarea atribuțiilor de serviciu și informează în scris directorul instituției în următoarele cazuri:

- 1) existența neclarităților în aplicarea sau în domeniile de aplicare a prevederilor prezentului Cod;
  - 2) apariția conflictelor personale cu managerul și personalul unității auditate;
  - 3) constrângerea să acționeze în mod inadecvat, lipsit de etică și să încalce legislația.
7. Orice încălcare a normelor din prezentul Cod constituie abatere disciplinară, care se examinează și se tratează conform prevederilor legislației.

Secțiunea II. PRINCIPII FUNDAMENTALE ȘI REGULI DE CONDUITĂ

8. În desfășurarea activității, persoanele care efectuează auditul intern respectă următoarele principii fundamentale:
- 1) *integritatea* – persoanele care efectuează auditul intern trebuie să fie corecte, oneste și incoruptibile, integritatea fiind baza încrederii și credibilității acordate raționamentului lor profesional;
  - 2) *obiectivitatea* – persoanele care efectuează auditul intern manifestă cel mai înalt nivel de obiectivitate profesională în colectarea, evaluarea și comunicarea informațiilor cu privire la activitatea sau procesul evaluat, asigurând o evaluare echilibrată a tuturor circumstanțelor relevante, fără a se lăsa, în mod nejustificat, influențați de propriile interese sau de alte persoane în formularea opiniilor;
  - 3) *competența* – persoanele care efectuează auditul intern aplică cunoștințele, profesionalismul, abilitățile și experiența necesare în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
  - 4) *confidențialitatea* – persoanele care efectuează auditul intern respectă valoarea informațiilor pe care le primesc și nu furnizează informații fără aprobare corespunzătoare, decât în cazul în care există obligații legale sau profesionale în acest sens.
9. Regulile de conduită reprezintă normele de comportament pentru persoanele care efectuează auditul intern. Acestea asigură interpretarea principiilor fundamentale pentru aplicarea lor.
10. Conform principiului integrității, persoanele care efectuează auditul intern trebuie:
- 1) să își desfășoare activitatea cu onestitate, bună-credință și responsabilitate;
  - 2) să respecte legea, să acționeze în conformitate cu cerințele Standardelor naționale de audit intern și să raporteze informația necesară potrivit cadrului normativ;
  - 3) să nu participe, cu bună știință, la activități ilegale și să nu se implice în acte care pot discredita profesia de auditor intern sau instituția.
11. Conform principiului obiectivității, persoanele care efectuează auditul intern trebuie:
- 1) să nu participe la activități sau relații care afectează sau se presupune că pot afecta activitatea lor imparțială. Participarea se referă la acele activități sau relații personale care sânt în conflict cu interesele instituției;
  - 2) să nu accepte acțiuni sau comportament care le afectează sau se presupune că le pot afecta raționamentul lor profesional;
  - 3) să își mențină independența față de orice influență politică și să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuțiilor ce le revin;
  - 4) să comunice toate aspectele semnificative pe care le cunosc și care ar putea distorsiona concluziile privind rezultatele auditului sau ar putea afecta activitatea unității auditate;
  - 5) să nu accepte avantaje de natură materială sau personală care ar putea să afecteze obiectivitatea evaluărilor efectuate.
12. Conform principiului competenței, persoanele care efectuează auditul intern trebuie:
- 1) să se implice numai în acele misiuni pentru care au cunoștințele, abilitățile și experiența necesare;

- 2) să desfășoare auditul intern în conformitate cu Standardele naționale de audit intern și să utilizeze metode și practici eficiente în realizarea misiunilor de audit intern și în comunicarea rezultatelor;
  - 3) să își îmbunătățească, în mod continuu, competența, eficacitatea și calitatea activității;
  - 4) să cunoască cadrul normativ de specialitate și să se preocupe, în mod continuu, de creșterea nivelului de pregătire profesională;
  - 5) să se comporte într-o manieră profesionistă în activitățile pe care le desfășoară.
- 13.** Conform principiului confidențialității, persoanele care efectuează auditul intern trebuie:
- 1) să manifeste prudență în utilizarea informațiilor obținute în timpul exercitării sarcinilor de serviciu și să asigure protejarea acestora;
  - 2) să nu utilizeze informații în scopul obținerii unor beneficii personale sau în orice alt scop care ar fi contrar legii ori în detrimentul obiectivelor instituției.

Secțiunea III.

DECLARAȚIA DE INTERESE

- 14.** În scopul asigurării obiectivității și imparțialității persoanelor care efectuează auditul intern, înaintea demarării misiunii de audit intern, acestea completează Declarația de interese, care oferă informații despre funcțiile sau interesele deținute în raport cu unitatea auditată și pot avea impact asupra activității acestora. Modelul Declarației de interese este prezentat în anexa la prezentul Cod.
- 15.** Cazurile de incompatibilitate în raport cu unitatea auditată sânt examinate de către conducătorul Secției audit intern și sânt tratate conform legislației.
- 16.** Declarația de interese se anexează la dosarul curent al misiunii de audit intern.

DECLARAȚIA DE INTERESE

Numele, prenumele: _____

Funcția deținută: _____

Entitatea publică: _____

Titlul misiunii de audit intern: _____

Unitatea auditată: _____

Incompatibilități în raport cu unitatea auditată	Da	Nu
Ați avut/aveți vreo relație oficială, financiară sau personală cu cineva din unitatea auditată care ar putea să vă limiteze măsura în care puteți să vă interesați, să descoperiți sau să constatați iregularități și neajunsuri?		
Aveți idei preconcepute față de persoane, grupuri, organizații sau obiective care ar putea să vă influențeze activitatea aferentă misiunii de audit intern?		
Ați avut/aveți funcții sau ați fost/sunteți implicat(ă) pe parcursul ultimului an în activitatea unității auditate?		
Au deținut/dețin soțul/soția, rudele până la al doilea grad de rudenie funcții de conducere, pe parcursul ultimului an, în unitatea auditată?		
Ați fost implicat(ă) în activitățile de implementare a sistemului de control intern managerial al unității auditate?		
Aveți vreun interes direct sau indirect în privința unității auditate?		

Alte circumstanțe care ar putea genera conflict de interese: _____

Semnat _____
(numele, prenumele)

_____
(semnătura)

Data _____

Declarația a fost examinată de:

Semnat _____
(numele, prenumele)

_____
(semnătura)

Data _____

CARTA DE AUDIT INTERN

Secțiunea I.

DISPOZIȚII GENERALE

1. Carta de audit intern reprezintă Regulamentul de funcționare al Secției audit intern din cadrul IMSP Institutul Oncologic (în continuare – SAI).
2. Cartea de audit intern este un document oficial, elaborat în conformitate cu prevederile Legii privind controlul financiar public intern, Standardelor Naționale de Audit Intern, Codului etic al auditorului intern, Cartei de audit intern (Regulament – model de funcționare a subdiviziunii de audit intern) și cadrului normativ relevant.
3. Carta de audit intern:
  - a) definește misiunea, competențele și responsabilitățile SAI;
  - b) stabilește poziția SAI în cadrul IMSP Institutul Oncologic, inclusiv relația de raportare funcțională a șefului SAI;
  - c) specifică obiectul activității de audit intern;
  - d) definește drepturile și obligațiile persoanelor care efectuează auditul intern, precum și autorizează accesul acestora la înregistrări, personal și bunuri fizice relevante pentru executarea misiunilor de audit intern.
4. Persoanele care efectuează auditul intern poartă răspundere pentru nerespectarea prevederilor Cartei de audit intern conform legislației în vigoare.

Secțiunea II.

MISIUNEA ȘI NATURA ACTIVITĂȚII SERVICIULUI AUDIT INTERN

5. Misiunea SAI constă în acordarea consultanței și furnizarea asigurării obiective privind eficacitatea sistemului de control intern managerial, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității IMSP Institutul Oncologic.
6. Întru realizarea misiunii nominalizate, în obiectul activității de audit intern sunt incluse toate sistemele, activitățile și procesele din cadrul instituției.
7. SAI evaluează sistemul de control intern managerial dacă acesta este adecvat și funcționează într-un mod care asigură:
  - a) economicitatea, eficacitatea și eficiența operațiunilor;
  - b) conformitatea cu cadrul normativ și cu reglementările interne;
  - c) siguranța și optimizarea activelor și a pasivelor;
  - d) fiabilitatea și integritatea informației financiare și operaționale.
8. SAI evaluează riscurile, inclusiv riscurile de fraudă și corupție, precum și modul în care IMSP Institutul Oncologic gestionează aceste riscuri.
9. SAI evaluează cel puțin o dată la 3 ani procesele cu risc sporit din următoarele domenii:
  - a) financiar-contabil;
  - b) achiziții publice;
  - c) administrare a activelor;
  - d) tehnologii informaționale.

10. Aria de aplicabilitate a misiunii de audit trebuie să fie suficientă pentru realizarea obiectivelor misiunii de audit intern și urmează să ia în considerare sistemele, înregistrările, personalul și patrimoniul relevant.
11. În cadrul activității de audit intern, SAI desfășoară următoarele tipuri de misiuni de audit:
  - a) misiuni de asigurare, care implică o analiză obiectivă a probelor pentru a formula opinii și concluzii de audit cu privire la un sistem, la o activitate sau la un proces din cadrul instituției;
  - b) misiuni de consiliere, care au un caracter de consultare și se desfășoară la solicitarea beneficiarului misiunii, cu acordul directorului IMSP Institutul Oncologic.
12. Misiunile de audit de asigurare se realizează prin:
  - a) auditul de sistem, în cadrul căruia este examinat sistemul de control intern managerial pentru a evalua eficiența funcționării acestuia;
  - b) auditul de conformitate, în cadrul căruia este verificată respectarea cadrului normativ și a procedurilor interne aplicate și, după caz, necesitatea îmbunătățirii activităților de control pentru a asigura conformitatea;
  - c) auditul financiar, în cadrul căruia este evaluată funcționarea adecvată și eficientă a activităților de control aferente sistemelor financiare;
  - d) auditul performanței, în cadrul căruia este evaluată utilizarea resurselor în cadrul programelor, activităților, sistemelor de management, pentru a determina dacă resursele sunt utilizate în mod econom, eficace și eficient;
  - e) auditul tehnologiilor informaționale, în cadrul căruia este examinată eficacitatea activităților de control aferente sistemelor informaționale.
13. Misiunea de audit de asigurare poate întruni elemente din mai multe tipuri de audit.
14. Tipul și aria de aplicabilitate a misiunilor de asigurare sunt stabilite de către auditorii interni.
15. Activitățile de consiliere, furnizate de SAI se realizează prin:
  - a) misiuni de consiliere formalizate, care au caracter de consultare și se desfășoară cu acordul directorului IMSP Institutul Oncologic la solicitarea expresă și întemeiată a beneficiarului misiunii de audit;
  - b) consiliere neformalizată, care are drept scop promovarea, conștientizarea și însușirea sistemului de control intern managerial, asistența metodologică și consultativă, inclusiv prin participarea în cadrul diferitor comitete/comisii cu durată determinată, în limitele prevăzute de cadrul normativ.

Secțiunea III.

STATUTUL: INDEPENDENȚĂ ȘI AUTORITATE

16. SAI este instituit în subordinea directă a directorului IMSP Institutul Oncologic și raportează direct acestuia.
17. Activitatea de audit intern nu se supune imixtiunilor în ceea ce privește definirea ariei sale de aplicabilitate, realizarea activității și comunicarea rezultatelor.
18. Limitarea ariei de aplicabilitate și a resurselor, îngrădirea accesului la bunurile fizice, persoanele, activitățile, informațiile și înregistrările care se consideră necesare pentru îndeplinirea corespunzătoare a funcției de audit intern, se raportează directorului IMSP Institutul Oncologic.

Secțiunea IV.

TRIBUȚIILE ANGAJAȚILOR SERVICIULUI AUDIT INTERN

19. Șeful SAI are următoarele atribuții:
  - a) organizează, coordonează și supraveghează activitatea de audit intern;

- b) asigură elaborarea proiectului Cartei de audit intern și, în caz de necesitate, a procedurilor proprii pentru desfășurarea activității de audit intern și le înaintează spre aprobare directorului IMSP Institutul Oncologic;
- c) asigură elaborarea Planului anual al activității de audit intern în baza analizei de risc și le înaintează spre aprobare directorului IMSP Institutul Oncologic;
- d) stabilește obiectivele misiunii de audit intern de comun acord cu directorul IMSP Institutul Oncologic și determină aria de aplicabilitate a auditului intern;
- e) revizuieste și aprobă planurile misiunilor de audit intern;
- f) supervizează proiectele rapoartelor de audit intern și documentele de lucru aferente misiunii de audit;
- g) prezintă directorului IMSP Institutul Oncologic rapoartele misiunilor de audit intern, precum și Raportul anual privind activitatea de audit intern;
- h) instituie și menține un mecanism de urmărire a implementării recomandărilor de audit intern; i) raportează directorului IMSP Institutul Oncologic cu privire la implementarea recomandărilor de audit intern;
- j) raportează periodic directorului IMSP Institutul Oncologic cu privire la rezultatele activității de audit intern în raport cu planul stabilit;
- k) elaborează și remite Ministerului Finanțelor (conform formatului și termenilor stabiliți de acesta), Raportul anual privind activitatea de audit intern;
- l) remite Ministerului Finanțelor copia Cartei de audit intern, copia Planului anual al activității de audit intern, și, după caz, copia procedurilor proprii pentru desfășurarea activității de audit intern, aprobate de directorul IMSP Institutul Oncologic;
- m) informează directorul IMSP Institutul Oncologic despre cele mai recente tendințe și practici de succes în domeniul auditului intern și propune măsuri de aliniere la acestea;
- n) propune soluții de optimizare a activității de audit intern;
- o) asigură menținerea unor standarde înalte de conduită profesională și disciplină de muncă în cadrul SAI;
- p) identifică necesitățile de instruire ale auditorilor interni din subordine și organizează participarea acestora la diverse forme de dezvoltare profesională continuă;
- q) stabilește reguli privind protejarea și păstrarea dosarelor misiunilor de audit intern, precum și transmiterea acestora către utilizatorii interni sau externi.
- r) solicită directorului IMSP Institutul Oncologic asigurarea suportului specializat în cadrul sau în afara instituției, pe domenii pentru care auditorii interni nu dispun de competențe suficiente, în scopul desfășurării corespunzătoare a misiunilor de audit intern;
- s) elaborează și remite Ministerului Finanțelor propuneri de modificare a cadrului legislativ și normativ în domeniul auditului intern din sectorul public;
- t) asigură dezvoltarea sistemului de control intern managerial în cadrul SAI.

20. Personalul SAI are următoarele atribuții:

- a) efectuează misiuni de audit intern și aplică tehnicile necesare pentru a atinge obiectivele misiunii de audit;
- b) elaborează proiectele planurilor misiunilor de audit intern;
- c) documentează rezultatele misiunii de audit și asigură colectarea probelor sigure, relevante și suficiente pentru fundamentarea constatărilor de audit;
- d) formulează recomandări pertinente, menite să îmbunătățească procesele și activitățile IMSP Institutul Oncologic;
- e) comunică și convine cu managerul unității auditate asupra constatărilor și recomandărilor preliminare de audit;

- f) elaborează și prezintă spre examinare șefului secției de audit intern proiectele rapoartelor de audit;
- g) solicită întocmirea de către unitățile auditate a planurilor de acțiuni privind implementarea recomandărilor de audit;
- h) urmărește implementarea recomandărilor de audit de către unitățile auditate, conform procedurii stabilite la nivel de subdiviziune.
- i) sistematizează documentele de lucru și probele de audit, precum și gestionează dosarele permanente și curente ale misiunilor de audit intern.

Secțiunea V.

DREPTURI ȘI OBLIGAȚIUNI

- 21.** Persoanele care efectuează auditul intern sunt în drept:
- a) să dispună de acces liber la încăperile IMSP Institutul Oncologic, la bunuri fizice și persoanele relevante, precum și la informații utile și probante (inclusiv cele în format electronic), pe care le consideră necesare în atingerea scopului și îndeplinirea obiectivelor misiunii de audit intern;
  - b) să obțină suportul necesar din partea personalului și managerului unității auditate, precum și asistența serviciilor specializate din cadrul sau din afara IMSP Institutul Oncologic;
  - c) să solicite copiile și extrasele documentelor relevante, să ridice documentele în original, eliberând, la solicitare, o copie și o notă de recepționare;
  - d) să solicite și să primească informații și explicații verbale sau scrise de la personalul și managerul subdiviziunii auditate.
- 22.** Persoanele care efectuează auditul intern au obligația:
- a) să activeze în conformitate cu cadrul normativ și principiile fundamentale ale activității de audit intern;
  - b) să își îmbunătățească cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare prin participarea, anuală, la diverse forme de dezvoltare profesională continuă în domeniu, cu o durată de cel puțin 40 de ore academice, cu excepția perioadei de suspendare a activității;
  - c) să întocmească o declarație de interese înainte de începerea fiecărei misiuni de audit;
  - d) să informeze, în scris, directorul IMSP Institutul Oncologic, sau, după caz, organele de drept competente, despre descoperirea unor indicii de potențiale fraude și corupție;
  - e) să informeze directorul IMSP Institutul Oncologic cu privire la prejudiciile aduse independenței sau obiectivității activității de audit intern și să solicite soluționarea acestora.
- 23.** Persoanele care efectuează auditul intern nu au dreptul:
- a) să își asume și să realizeze sarcini operaționale ale instituției, cum ar fi: inițierea și avizarea angajamentelor, aprobarea tranzacțiilor și a operațiunilor contabile;
  - b) să elaboreze și să exercite proceduri de control intern, precum și să efectueze orice activitate, care, ulterior, poate constitui obiect al auditului intern;
  - c) să își asume responsabilități manageriale de gestionare a riscurilor, la etapa de instituire sau dezvoltare a procesului de management al riscurilor în cadrul IMSP Institutul Oncologic;
  - d) să efectueze inspecții (revizii) financiare;
  - e) să investigheze fraude;
  - f) să utilizeze în scopuri personale informații obținute în cadrul misiunilor de audit intern;
  - g) să dirijeze activitatea personalului IMSP Institutul Oncologic, exceptând cazurile de participare a acestuia la realizarea misiunii de audit intern.

Secțiunea VI.
INTERACȚIUNEA CU AUDITORII EXTERNI

24. Persoanele care efectuează auditul intern colaborează cu auditorii externi în scopul informării adecvate și evitării suprapunerilor activităților realizate. În acest sens, SAI remite Curții de Conturi copiile:

- a) Planului anual al activității de audit intern;
- b) Raportului anual privind activitatea de audit intern.